

KIEDY SKORZYSTAĆ Z NOCNEJ POMOCY

Pacjent może skorzystać z tej formy opieki zdrowotnej w przychodni w swoim rejonie (lub w innej przychodni, która udziela takiej pomocy w całej Polsce) może wezwać lekarza lub pielęgniarkę do domu albo skonsultować się z lekarzem przez telefon w przypadku:

- nagłego zachorowania,
- nagłego pogorszenia stanu zdrowia, gdy nie ma objawów sugerujących bezpośrednie zagrożenie życia lub istotny uszczerbek zdrowia, a zastosowane środki domowe lub leki dostępne bez recepty nie przyniosły spodziewanej poprawy,
- gdy zachodzi obawa, że oczekiwanie na otwarcie przychodni może znacząco niekorzystnie wpłynąć na stan zdrowia.

Kiedy skorzystać z pomocy lekarza i pielęgniarki POZ

Z pomocy lekarza i pielęgniarki w nocy, w dni wolne i w święta można skorzystać w razie:

- zaostrzenia dolegliwości znanej choroby przewlekłej (np. kolejny napad astmy oskrzelowej z umiarkowaną dusznością),
- infekcji dróg oddechowych z wysoką gorączką (wyższą niż 39°C), szczególnie u małych dzieci i ludzi w podeszłym wieku,
- bólów brzucha, nieustępujące mimo stosowania leków rozkurczowych,
- bólów głowy, nieustępujące mimo stosowania leków przeciwbólowych,
- biegunki lub wymiotów, szczególnie u dzieci lub osób w podeszłym wieku,
- zatrzymania wiatrów, stolca lub moczu,
- nagłego bólu krzyża, kręgosłupa, stawów, kończyn itp,
- zaburzeń psychicznych (z wyjątkiem agresji lub dokonanej próby samobójczej - wtedy należy wezwać pogotowie ratunkowe).

Pacjentom przysługują także zabiegi pielęgniarskie (np. zastrzyki) w ramach porady udzielonej przez lekarza dyżurującego w POZ oraz zabiegi wynikające z ciągłości leczenia. Zabiegi te mogą być wykonywane przez pielęgniarkę w gabinecie zabiegowym lub w domu pacjenta.

W ramach nocnej i świątecznej opieki lekarskiej nie można uzyskać

- wizyty kontrolnej w związku z wcześniej rozpoczętym leczeniem,
- recepty na stosowane stałe leki w związku ze schorzeniem przewlekłym,
- rutynowego zaświadczenia o stanie zdrowia,
- skierowania do specjalisty.

Stany nagłe Zagrożenie życia

- Stan nagły - co nim jest
- Pogotowie ratunkowe
- Izba przyjęć

Szpitalny oddział ratunkowy SOR Stany nagłe bezpośrednio zagrażające życiu

- utrata przytomności,
- zaburzenia świadomości,
- drgawki,
- nagły, ostry ból w klatce piersiowej,
- zaburzenia rytmu serca,
- nasiloną duszność,
- nagły ostry ból brzucha,
- uporczywe wymioty,
- gwałtownie postępujący poród,
- ostre i nasilone reakcje uczuleniowe (wysypka, duszność) będące efektem zażycia leku, ukąszenia, czy użądlenia przez jadowite zwierzęta,
- zatrucia lekami, środkami chemicznymi czy gazami,
- rozległe oparzenia,
- udar cieplny,
- wyziębienie organizmu,
- porażenie prądem,
- podtopienie lub utonięcie,
- agresja spowodowana chorobą psychiczną,
- dokonana próba samobójcza,
- upadek z dużej wysokości,
- rozległa rana będąca efektem urazu,

- urazy kończyn dolnych, uniemożliwiające samodzielne poruszanie się.

W stanach nagłych świadczenia opieki zdrowotnej udzielane są niezwłocznie i bez skierowania, a pacjent ma prawo skorzystać z pomocy pielęgniarki, położnej, lekarza, czy też szpitala, którzy nie mają podpisanej umowy z Funduszem.

W sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia pacjenta, należy wezwać karetkę pogotowia ratunkowego.

Aby wezwać pogotowie ratunkowe, należy zadzwonić:

- z telefonu stacjonarnego na numer 999,
- z telefonu komórkowego na numer 999 lub 112.

Najważniejsze informacje, które należy podać po zgłoszeniu dyspozytora:

- dokładne miejsce zdarzenia (adres, lokalizacja, punkty orientacyjne),
- powód wezwania,
- kto potrzebuje pomocy,
- kto wzywa zespół ratownictwa medycznego.

Należy odpowiadać na pytania dyspozytora, dostosować się do jego zaleceń w zakresie udzielenia pierwszej pomocy. Przyjęte wezwanie powinno zostać potwierdzone przez dyspozytora.

Ratownictwo medyczne

Bezpośrednim ratowaniem zdrowia i życia w stanach nagłych zajmują się lekarze i pielęgniarki w ramach systemu ratownictwa medycznego. Po przyjeździe na miejsce wezwania, ratownicy udzielają choremu pierwszej pomocy i - gdy jest taka potrzeba - zawożą go do szpitala. **Pacjent nie ma wpływu na to, do którego szpitala zostanie przewieziony.** Udzielający pomocy doraźnej zespół ratownictwa medycznego transportuje bowiem chorego do najbliższej placówki, wskazanej przez dyspozytora lub koordynatora medycznego.

Izba przyjęć

W przypadku subiektywnego poczucia zagrożenia życia lub w sytuacjach nagłych pacjent ma prawo skorzystać z pomocy doraźnej w szpitalnej izbie przyjęć bez skierowania. W razie konieczności pacjent jest w izbie zabezpieczany medycznie i transportowany do innej, specjalistycznej placówki. Izba przyjęć nie jest miejscem, w którym udzielane są porady planowe. Świadczenia planowe pacjent może otrzymać w ciągu dnia, w trybie ambulatoryjnym, u swojego lekarza rodzinnego lub lekarza specjalisty. W izbie przyjęć udzielane są świadczenia wyłącznie w trybie nagłym.

Szpitalny oddział ratunkowy (SOR)

W szpitalnym oddziale ratunkowym udzielana jest pomoc chorym znajdującym się w stanie zagrożenia zdrowia i życia, np. z powodu wypadku, urazu, czy też zatrucia. Do szpitalnego oddziału ratunkowego pacjent może zgłosić się bez skierowania. Nie obowiązuje rejonizacja. Pomoc udzielana jest niezależnie od miejsca zamieszkania pacjenta i miejsca zdarzenia.

Ze świadczeń szpitalnego oddziału ratunkowego nie należy korzystać w celu uzyskania:

- recepty na stosowane przewlekłe leki,
- konsultacji specjalistycznych i badań dodatkowych, poza niezbędnymi w danym momencie, zwolnienia *lekarskiego*, *wniosku do ZUS*, *skierowania do sanatorium* oraz innych zaświadczeń i druków medycznych niezwiązanych z aktualnym zachorowaniem.

Szpitalny oddział ratunkowy jest przeznaczony dla pacjentów wymagających pomocy w stanie nagłym, ale nie zastępuje lekarza podstawowej opieki zdrowotnej ani lekarza poradni specjalistycznej.